

Fișă tematică comună

„Dreptul de a fi uitat” Jurisprudența CEDO și CJUE

Ultima actualizare: 28.02.2026

Această fișă tematică a fost întocmită de grefa Curții Europene a Drepturilor Omului („CEDO”)¹ și Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene („FRA”) în cadrul unui efort de colaborare pentru a evidenția jurisprudența în anumite domenii în care dreptul Uniunii Europene („UE”) interacționează cu cel al Convenției europene a drepturilor omului („Convenția europeană” sau „Convenția”).

„Dreptul de a fi uitat”

Noțiunea de „drept de a fi uitat” are multe fațete și a fost interpretată în mai multe moduri². A apărut pentru prima dată în jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene („CJUE”), ca aspect al dreptului la viață privată al persoanelor vizate în contextul prelucrării datelor cu caracter personal³. CJUE a oferit o interpretare a Directivei privind protecția datelor⁴, subliniind drepturile fundamentale acordate de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. În jurisprudența națională și în jurisprudența CEDO apar alte evoluții, în contextul republicării de către presă a unor informații de natură judiciară divulgate anterior, persoana care invocă „dreptul de a fi uitată” încercând efectiv să obțină pronunțarea unei hotărâri împotriva persoanei care a republicat informațiile. Ulterior, un nou aspect al acestui drept a apărut în contextul digitalizării articolelor de știri, inițial publicate pe suport de hârtie, în urma publicării online a arhivelor digitale. În astfel de cazuri, problema a fost mai degrabă disponibilitatea permanentă a informațiilor în format online, decât reparația lor⁵.

Dezvoltarea accelerată a tehnologiei și a instrumentelor de comunicare, disponibilitatea informațiilor online și facilitarea accesului la acestea prin intermediul căutărilor legate de numele unei persoane pot avea un impact negativ de amploare asupra modului în care o persoană este percepută de opinia publică. Persoanele pot trăi cu teama constantă de a fi confruntate în mod neașteptat cu acțiunile lor din trecut sau declarațiile lor publice, în diverse contexte, ca de exemplu căutarea unui loc de muncă

¹ Conținutul acestei fișe tematice nu obligă Curtea.

Prezenta traducere este publicată cu acordul Consiliului Europei și al Curții Europene a Drepturilor Omului și reprezintă responsabilitatea exclusivă a Institutului European din România.

² Sfera de aplicare a dreptului prezintă unele diferențe în dreptul Uniunii și în jurisprudența CEDO (a se vedea paragrafele de mai jos). Pentru a putea face o comparație între cele două sisteme, această fișă tematică se va concentra asupra ingerințelor în exercitarea „dreptului de a fi uitat” care decurg din publicarea de informații cu caracter personal de către editorii de publicații de presă și operatorii motoarelor de căutare. Nu va aborda „dreptul de a fi uitat” invocat indiferent de orice publicare de informații cu caracter personal în mass-media, de exemplu ca drept de a obține ștergerea datelor cu caracter personal colectate în mod ilegal de către un operator de date public sau privat ori în urma retragerii consimțământului pe care s-a bazat inițial prelucrarea datelor.

³ CJUE, hotărârea din 13 mai 2014, *Google Spain*, C-131/12, EU:C:2014:317.

⁴ Directiva 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date.

⁵ CEDO, *Hurbain împotriva Belgiei* (MC), nr. 57292/16, pct. 187 și 194, 4 iulie 2023.

și relațiile de afaceri⁶. Pentru a aborda aceste provocări, în jurisprudența națională au apărut diverse măsuri de gestionare a modului în care informațiile din trecut sunt în prezent puse la dispoziție online. Aceste măsuri se referă fie la conținutul unui articol (de exemplu: eliminarea, modificarea sau anonimizarea articolului de către editorul de publicații de presă), fie la limitări ale accesibilității informațiilor. În acest din urmă caz, pot fi instituite limitări ale accesului atât de către motoarele de căutare, cât și de către editorii de publicații de presă⁷.

Alegerea măsurii de pus în aplicare în circumstanțele specifice ale fiecărei cauze poate să difere în funcție de factori precum veridicitatea sau inexactitatea informațiilor⁸, măsura în care informațiile contribuie la o dezbatere de interes public⁹, dacă prezintă interes istoric, științific sau statistic¹⁰, repercusiunile negative pe care disponibilitatea permanentă a informațiilor online le au asupra sferei personale a individului¹¹, precum și perioada de timp care a trecut de la evenimentele menționate în articol sau de la publicarea informațiilor¹².

Deși protejează „dreptul de a fi uitată” al persoanei, fiecare dintre aceste măsuri constituie totodată o limitare a dreptului de a comunica informații al operatorilor de motoare de căutare sau al editorilor de publicații de presă, precum și a dreptului conex al publicului de a obține informațiile respective. Astfel, dreptul de a fi uitată(ă) necesită o evaluare comparativă cu aceste interese opuse, având în vedere rolul esențial jucat de presă într-o societate democratică și rolul motoarelor de căutare pentru a face conținutul de pe internet accesibil publicului¹³.

„Dreptul de a fi uitat” în dreptul Uniunii

Un „drept de a fi uitat” a fost recunoscut pentru prima dată de CJUE în hotărârea *Google împotriva Spaniei*¹⁴ ca aspect al dreptului la viață privată al persoanelor vizate legat de prelucrarea datelor cu caracter personal de către motoarele de căutare pe internet în contextul cererilor de dezindexare. CJUE a interpretat cadrul relevant de protecție a datelor în vigoare la momentul respectiv¹⁵, în lumina drepturilor fundamentale prevăzute la art. 7 (respectarea vieții private și de familie) și art. 8 (protecția datelor cu caracter personal) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „Carta”).

În urma recunoașterii sale în jurisprudența CJUE, „dreptul de a fi uitat” a fost prevăzut în mod specific la art. 17 din Regulamentul general privind protecția datelor (denumit în continuare „RGPD”)¹⁶ privind „dreptul la ștergerea datelor («dreptul de a fi uitat»)”. Art. 17 alin. (1) din RGPD prevede dreptul persoanei de a obține din partea operatorului ștergerea datelor cu caracter personal care o privesc, fără întârzieri nejustificate, atunci când aceste date nu mai sunt necesare pentru îndeplinirea

⁶ CEDO, *Hurbain*, citată anterior, pct. 191; pentru o abordare similară la nivelul UE, a se vedea CJUE, hotărârea din 13 mai 2014, *Google Spain*, C-131/12, EU:C:2014:317, pct. 80.

⁷ CEDO, *Hurbain*, citată anterior, pct. 175.

⁸ CJUE, hotărârea din 8 decembrie 2022, *Google (Dezindexarea unui conținut pretins inexact)*, C-460/20, EU:C:2022:962, pct. 65.

⁹ CEDO, *Fuchsmann împotriva Germaniei*, nr. 71233/13, pct. 34-39, 19 octombrie 2017; CEDO, *M.L. și W.W. împotriva Germaniei*, nr. 60798/10 și 65599/10, pct. 98-105, 28 iunie 2018.

¹⁰ CEDO, *Hurbain*, citată anterior, pct. 222-225; CJUE, *Google Spain*, citată anterior, pct. 72 și 92.

¹¹ CEDO, *Hurbain*, citată anterior, pct. 231-235.

¹² *Ibidem*, pct. 220-221.

¹³ CJUE, *Google Spain*, citată anterior, pct. 81; CJUE, hotărârea din 24 septembrie 2019, *GC și alții*, C-136/17, EU:C:2019:773, pct. 66, 68 și 75; CEDO, *Hurbain*, citată anterior, pct. 180.

¹⁴ CJUE, *Google Spain*, citată anterior.

¹⁵ Directiva 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date.

¹⁶ *Regulamentul 2016/679* al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE.

scopurilor pentru care au fost colectate sau prelucrate, în urma retragerii consimțământului pe baza căruia a avut loc inițial prelucrarea datelor sau atunci când datele au fost prelucrate ilegal¹⁷. Ca urmare a combinării sale cu dreptul la ștergere, dreptul de a fi uitat se poate aplica în alte contexte decât publicarea de informații cu caracter personal de către editorii de publicații de presă și operatorii de motoare de căutare, ca de exemplu cererile de ștergere a informațiilor cu caracter personal din registrele publice după o anumită perioadă de timp¹⁸ sau de ștergere a datelor cu caracter personal prelucrate ilegal, indiferent dacă au fost publicate sau nu¹⁹.

În plus, în temeiul art. 17 alin. (2) din RGPD, în cazul în care operatorul a făcut publice datele cu caracter personal și este obligat să șteargă datele cu caracter personal, operatorul, ținând seama de tehnologia disponibilă și de costul punerii în aplicare, ia măsuri rezonabile, inclusiv măsuri tehnice, pentru a informa operatorii care prelucrează datele cu caracter personal că persoana vizată a solicitat ștergerea de către acești operatori a oricăror linkuri către respectivele date cu caracter personal sau a oricăror copii ori reproduceri ale acestora.²⁰

¹⁷ A se vedea, de asemenea, art. 8 lit. c) din *Convenția* pentru protejarea persoanelor față de prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, din 28 ianuarie 1981.

¹⁸ A se vedea, de exemplu, hotărârea din 9 martie 2017, *Manni*, C-398/15, ECLI:EU:C:2017:197, în care CJUE a fost sesizată pentru a stabili dacă dreptul Uniunii recunoaște dreptul unei persoane de a obține ștergerea datelor cu caracter personal dintr-un registru al Camerei de Comerț, pe baza faptului că aceste informații îi prejudiciază pe potențialii săi clienți și ar putea avea un impact negativ asupra intereselor sale comerciale. Pentru a ajunge la această concluzie, CJUE a pus în balanță normele UE privind protecția datelor și interesul comercial al domnului Manni de eliminare a informațiilor privind falimentul fostei sale societăți cu interesul public de a avea acces la informații. Instanța a luat act în mod corespunzător de faptul că publicitatea datelor din registrul public al societăților este prevăzută de lege. Publicitatea informațiilor este importantă pentru a proteja interesele terților care ar putea dori să desfășoare activități comerciale cu o anumită societate. Având în vedere importanța obiectivului legitim urmărit de registru, CJUE a statuat că domnul Manni nu are dreptul de a obține ștergerea datelor sale cu caracter personal, întrucât necesitatea de a proteja interesele terților în raport cu societățile pe acțiuni și cu societățile cu răspundere limitată și de a asigura securitatea juridică, loialitatea tranzacțiilor comerciale și, astfel, buna funcționare a pieței interne prevalează asupra drepturilor sale în temeiul legislației privind protecția datelor. Cu toate acestea, CJUE a statuat că nu este exclusă posibilitatea existenței unor situații specifice în care motivele imperative și legitime legate de situația particulară a persoanei vizate justifică în mod excepțional ca accesul la datele cu caracter personal înscrise în registru să fie limitat, la expirarea unei perioade suficient de lungi, la terții care pot demonstra un interes specific în consultarea acestora.

¹⁹ A se vedea, de exemplu, hotărârea CJUE din 14 martie 2024, *Újpesti Polgármesteri Hivatal*, C-46/23, EU:C:2024:239. În 2020, administrația comunei Újpest din Ungaria a solicitat date cu caracter personal de la Trezoreria Statului (din Ungaria) și de la oficiul guvernamental pentru a oferi ajutor financiar persoanelor afectate de COVID-19. Autoritatea de Supraveghere (AS) din Ungaria a constatat că Újpest și celelalte entități au încălcat normele RGPD prin faptul că nu au informat persoanele cu privire la utilizarea datelor lor și le-a aplicat amenzi. În plus, AS din Ungaria a constatat că administrația comunei Újpest nu a informat persoanele vizate și a dispus ștergerea datelor celor care nu au depus cerere pentru ajutor. Administrația comunei a contestat această decizie în instanță, susținând că autoritatea nu avea competența de a da dispoziții pentru ștergerea datelor fără o cerere prealabilă a persoanelor vizate. Instanța maghiară a solicitat CJUE o interpretare a RGPD.

În hotărârea sa, CJUE a răspuns că autoritatea de supraveghere a unui stat membru este abilitată să dea din oficiu, și anume chiar și atunci când persoana vizată nu a formulat în acest sens nicio cerere, dispoziții privind ștergerea datelor prelucrate ilegal dacă o astfel de măsură este necesară pentru a-și îndeplini responsabilitatea de a asigura respectarea deplină a RGPD. În cazul în care autoritatea respectivă constată că prelucrarea datelor nu este conformă cu RGPD, aceasta trebuie să remedieze încălcarea constatată, chiar și fără o cerere prealabilă din partea persoanei vizate. O cerință privind existența unei astfel de cereri ar însemna că operatorul, în lipsa unei cereri, ar putea păstra datele în cauză și ar putea continua să le prelucreze în mod ilegal. În plus, CJUE a statuat că o autoritate de supraveghere a unui stat membru poate dispune ștergerea datelor cu caracter personal prelucrate ilegal atât în cazul datelor colectate direct de la persoana vizată, cât și în cazul datelor care provin dintr-o altă sursă.

²⁰ A se vedea art. 17 alin. (1) și (2) din RGPD; a se vedea, de asemenea, considerentele (65), (66) și (156) ale RGPD.

RGPD identifică și o serie de criterii în contextul punerii în balanță a dreptului de a fi uitat cu alte interese publice sau private, inclusiv libertatea de exprimare și de informare²¹.

În urma intrării în vigoare a art. 17 din RGPD, CJUE a pus la dispoziție orientări privind interpretarea obligațiilor care decurg din acesta pentru operatorii unui motor de căutare, în lumina drepturilor fundamentale garantate, pe de o parte, de art. 7 și 8 din Cartă, iar pe de altă parte, de art. 11 din Cartă (libertatea de exprimare și de informare).²²

„Dreptul de a fi uitat” în jurisprudența CEDO

„Dreptul de a fi uitat” a fost corelat cu art. 8 din Convenția europeană (dreptul la respectarea vieții private) și, mai precis, cu dreptul la respectarea reputației. Potrivit jurisprudenței CEDO, pretenția de a fi uitat nu constituie un drept de sine stătător protejat de Convenția europeană și, în măsura în care intră sub incidența art. 8, nu poate privi decât atingerile aduse reputației unei persoane care prezintă un anumit nivel de gravitate²³.

CEDO a fost sesizată să se pronunțe cu privire la dreptul de a fi uitat fie din punctul de vedere al persoanelor ale căror informații cu caracter personal au fost afișate de editorii de publicații de presă și de operatorii motoarelor de căutare și care s-au plâns de o încălcare a dreptului lor la respectarea reputației²⁴, fie din punctul de vedere al administratorilor de ziare sau arhive jurnalistice accesibile prin intermediul internetului, care s-au plâns de o ingerință în libertatea lor de exprimare și libertatea de a comunica informații²⁵.

Indiferent de punctul de vedere dintr-o anumită cauză, CEDO a fost sesizată să examineze dacă s-a realizat un echilibru just între, pe de o parte, libertatea de exprimare și dreptul publicului de a avea acces la informații, protejat de art. 10 din Convenția europeană, și, pe de altă parte, dreptul persoanelor vizate la protecția reputației lor, astfel cum este consacrat prin art. 8 din Convenția europeană²⁶.

În exercitarea acestei funcții de control, sarcina CEDO este de a verifica, în lumina cauzei în ansamblu, dacă hotărârile instanțelor naționale au asigurat un echilibru just între drepturile în discuție și s-au pronunțat în conformitate cu criteriile stabilite de CEDO în acest scop²⁷. CEDO a clarificat faptul că aceste criterii ar trebui ajustate în funcție de caracteristicile specifice ale fiecărei cauze, de exemplu în funcție de faptul dacă speța se referă la eliminarea informațiilor incluse într-o publicare inițială²⁸, dezindexarea²⁹ sau modificarea informațiilor incluse în versiunea arhivată electronic a unui articol³⁰.

²¹ Art. 17 alin. (3) din RGPD; a se vedea, de asemenea, considerentele (65) și (156) ale RGPD.

²² A se vedea, de asemenea, Comitetul european pentru protecția datelor (2020), *Orientările 5/2019 cu privire la criteriile dreptului de a fi uitat în cauzele referitoare la motoarele de căutare în temeiul RGPD (partea 1) | Comitetul european pentru protecția datelor (europa.eu)*.

²³ CEDO, *Hurbain*, citată anterior, pct. 199 și 210.

²⁴ A se vedea, de exemplu, CEDO, *Węgrzynowski și Smolczewski împotriva Poloniei*, nr. 33846/07, 16 iulie 2013; CEDO, *Fuchsmann*, citată anterior; CEDO, *M.L. și W.W. împotriva Germaniei*, citată anterior.

²⁵ A se vedea, de exemplu, CEDO, *Hurbain*, citată anterior; CEDO, *Mediengruppe Österreich GmbH împotriva Austriei*, nr. 37713/18, 26 aprilie 2022; CEDO, *Biancardi împotriva Italiei*, nr. 77419/16, 25 noiembrie 2021, în care CEDO a precizat, de asemenea, că pot apărea probleme similare în ceea ce privește furnizorii motoarelor de căutare pe internet.

²⁶ CEDO, *Hurbain*, citată anterior, pct. 201.

²⁷ CEDO, *Mediengruppe Österreich GmbH împotriva Austriei*, citată anterior, pct. 54.

²⁸ CEDO, *Fuchsmann*, citată anterior, pct. 34.

²⁹ CEDO, *Biancardi*, citată anterior, pct. 64.

³⁰ CEDO, *Hurbain*, citată anterior, pct. 201-205.

Dacă CEDO consideră că autoritățile naționale au acționat în conformitate cu criteriile stabilite de jurisprudența sa, va avea nevoie de motive întemeiate pentru a înlocui punctul de vedere al instanțelor naționale cu propriul punct de vedere³¹.

Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) și a CEDO cu privire la „dreptul de a fi uitat”

Interzicerea publicării

CEDO, *Mediengruppe Österreich GmbH împotriva Austriei*, nr. 37713/18, 26 aprilie 2022

În fapt – În contextul unui articol despre anturajul politic al unui candidat la președinție în timpul celui de al doilea tur de scrutin din 2016 pentru funcția de președinte federal al Austriei, societății reclamante, proprietară a unui cotidian, i s-a impus să se abțină de la publicarea unei fotografii a lui H.S., fratele șefului de cabinet al candidatului, dacă, în același timp, era numit neonazist condamnat în textul care însoțea fotografia. Condamnarea și punerea sa în libertate au avut loc cu mulți ani înainte de publicarea fotografiei (și a articolului care o ilustra) în discuție. Între timp, condamnarea a fost ștearsă din cazierul său judiciar.

În drept – Art. 10: Societatea reclamantă s-a plâns de o încălcare a libertății sale de a comunica informații. CEDO a făcut trimitere la hotărârile instanțelor naționale, remarcând că în general acestea nu împiedicau societatea reclamantă să publice reportaje despre H.S. și despre infracțiunile grave comise mai demult de acesta, ci interziceau doar publicarea fotografiei sale dacă, în același timp, în textul însoțitor, acesta era numit neonazist condamnat. Având în vedere o serie de elemente, inclusiv faptul că articolul nu îl viza pe H.S., ci numai pe fratele acestuia; textul care însoțea fotografia în litigiu nu conținea informația că H.S. își executase pedeapsa între timp și că, de la punerea sa în libertate, a dus o viață fără să comită infracțiuni, astfel că textul era corect, dar nu și complet; nu exista nicio legătură temporală între fotografia făcută în 1987, condamnarea penală a lui H.S. în 1995 și societatea reclamantă care l-a numit „neonazist condamnat” în articolul din 2016 care face obiectul litigiului, CEDO a concluzionat că, în circumstanțele specifice ale cauzei, motivele indicate de instanțele naționale au fost în conformitate cu criteriile stabilite în jurisprudența sa și au fost relevante și suficiente pentru a justifica ingerința. Prin urmare, aceasta a statuat că nu există motive întemeiate pentru a înlocui aprecierea instanțelor naționale cu propria sa apreciere.

Concluzie: Neîncălcarea art. 10 din Convenția europeană.

Ștergerea informațiilor

CEDO, *Węgrzynowski și Smolczewski împotriva Poloniei*, nr. 33846/07, 16 iulie 2013

În fapt – Doi avocați s-au plâns că un articol de ziar care aducea atingere reputației lor era în continuare accesibil publicului pe website-ul ziarului. Avocații au cerut înlăturarea articolului, în care se susținea că au făcut avere acordând asistență unor politicieni în afaceri dubioase. Instanțele naționale, pronunțându-se cu privire la o acțiune în calomnie anterioară, au considerat că articolul în discuție se baza pe informații insuficiente și încălca drepturile persoanelor în cauză.

În drept – Art. 8: După ce a declarat inadmisibilă cererea în privința primului reclamant, CEDO a examinat fondul cauzei numai în privința celui de-al doilea reclamant. A statuat că internetul, care este un instrument de informare și comunicare clar diferit de presa scrisă, care deservește miliarde de utilizatori din întreaga lume, nu este și, eventual, nu va fi niciodată supus acelorași reglementări

³¹ CEDO, *Hurbain*, citată anterior, pct. 201.

și controale. Prin urmare, politicile care reglementează reproducerea materialelor din presa scrisă și a celor de pe internet puteau fi diferite. Normele referitoare la acestea din urmă trebuiau în mod incontestabil să fie adaptate în funcție de caracteristicile specifice ale tehnologiei pentru a asigura protecția și promovarea drepturilor și libertăților în cauză.

În circumstanțele specifice ale cauzei, urmând raționamentul instanțelor naționale, CEDO a observat că, deși nu se contestă că acest articol a încălcat drepturile reclamantului, nu le revine autorităților judiciare sarcina de a elimina din spațiul public toate urmele publicațiilor despre care s-a constatat în trecut, prin hotărâri judecătorești definitive, că reprezintă atingeri nejustificate aduse reputației persoanelor. Curtea a subliniat, de asemenea, că reclamantul nu a încercat să obțină protecția efectivă a reputației sale prin mijloace mai puțin restrictive decât îndepărtarea totală, de exemplu solicitând rectificarea informațiilor prin adăugarea unei trimiteri la hotărârile anterioare pronunțate în favoarea sa. CEDO a concluzionat că refuzul instanțelor naționale de a dispune înlăturarea articolului nu a fost disproporționat.

Concluzie: Neîncălcarea art. 8 din Convenția europeană.

CEDO, *Fuchsmann împotriva Germaniei*, nr. 71233/13, 19 octombrie 2017

În fapt – Cauza a avut ca obiect respingerea de către instanțele germane a unei acțiuni introduse în iulie 2002 de reclamant – un om de afaceri de talie internațională – prin care urmărea obținerea unei hotărâri judecătorești de interzicere a anumitor declarații despre el care fuseseră publicate în iunie 2001 într-un articol din ediția online a *New York Times*, în care fusese acuzat de implicare în contrabanda cu aur și delapidare, precum și de legături cu criminalitatea organizată rusă.

În drept – Art. 8: CEDO a fost de acord cu constatările instanțelor interne, observând că acestea au asigurat un echilibru just între interesele concurente prin aplicarea următoarelor criterii relevante: contribuția la o dezbatere de interes public; gradul de notorietate a persoanei afectate; subiectul articolului; comportamentul anterior al persoanei în cauză; metoda de obținere a informațiilor și veridicitatea acestora; precum și conținutul, forma și consecințele publicării. CEDO a statuat în special că articolul în discuție a contribuit la o dezbatere de interes public; că a existat un oarecare interes pentru articol, întrucât reclamantul era un om de afaceri german cu activitate la nivel internațional în sectorul mass-media; că acesta avea un temei factual suficient; că jurnalistul și-a îndeplinit pe deplin îndatoririle și responsabilitățile jurnalistice; că articolul a fost lipsit de declarații polemice și insinuări; că informațiile comunicate au vizat în principal viața profesională a reclamantului și că consecințele articolului în Germania au fost limitate.

Concluzie: Neîncălcarea art. 8 din Convenția europeană.

Modificarea informațiilor

CEDO, *M.L. și W.W. împotriva Germaniei*, nr. 60798/10 și 65599/10, 28 iunie 2018

În fapt – Cauza a avut ca obiect refuzul Curții Federale de Justiție din Germania de a interzice unui număr de trei organizații mass-media diferite să păstreze pe portalurile lor internet dosare de presă referitoare la condamnarea reclamantilor pentru uciderea unui actor cunoscut, dosare în care se menționa numele complet al reclamantilor.

În drept – Art. 8: Pentru a aprecia dacă s-a realizat un echilibru just între drepturile reclamantilor prevăzute la art. 8 și libertatea de exprimare a organizațiilor mass-media și libertatea de informare a publicului prevăzute la art. 10, CEDO a observat că sarcina sa nu era de a se substitui instanțelor naționale, ci mai degrabă de a controla, în lumina cauzei în ansamblu, dacă deciziile pe care le-au luat acestea erau compatibile cu dispozițiile Convenției care au fost invocate. Pentru a constata că

nu a fost încălcat art. 8 din Convenție, CEDO a avut în vedere modul în care instanțele naționale au apreciat următoarele elemente: faptul că, la data la care reclamanții au depus cererile de anonimizare, reportajele în litigiu contribuiau în continuare la o dezbateră de interes public; faptul că reclamanții nu erau simple persoane particulare, necunoscute publicului; comportamentul reclamanților față de mass-media, pe care le-au contactat după condamnarea lor în vederea redeschiderii procesului; faptul că reportajele prezentaseră faptele în mod obiectiv și fără intenția de a-i prezenta pe reclamanți într-un mod denigrant sau de a le prejudicia reputația; și accesibilitatea limitată a informațiilor.

Concluzie: Neîncălcarea art. 8 din Convenția europeană.

CEDO, *Hurbain împotriva Belgiei* (MC), nr. 57292/16, 4 iulie 2023

În fapt – Reclamantul, editorul unui cotidian belgian, a primit dispoziție să anonimizeze, în temeiul „dreptului de a fi uitat”, versiunea electronică online a unui articol – publicat inițial în 1994 în ediția tipărită a ziarului – care a fost pus la dispoziție în 2008 într-o arhivă digitală și care menționa numele complet al lui G., conducătorul auto responsabil de un accident rutier mortal în 1994. De asemenea, a fost obligat să îi plătească lui G. un euro cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral.

În drept – Art. 10: Pentru a aprecia dacă măsura în litigiu era necesară într-o societate democratică, CEDO a considerat că respectiva cauză avea ca obiect modificarea versiunii arhivate în format electronic a unui articol, mai degrabă decât a versiunii lui originale. Prin urmare, Curtea a ajustat criteriile enunțate în jurisprudența sa anterioară la caracteristicile specifice ale cauzei și a examinat chestiunea dacă analiza efectuată de instanțele naționale a fost în concordanță cu următoarele criterii: natura informațiilor arhivate; timpul scurs de la evenimente și de la publicarea inițială și online; interesul informațiilor pentru contemporani; chestiunea dacă persoana care solicită dreptul de a fi uitată era bine cunoscută și comportamentul acesteia ulterior evenimentelor; repercusiunile negative ale disponibilității continue a informațiilor online; gradul de accesibilitate al informațiilor în arhivele digitale; impactul măsurii asupra libertății de exprimare și, mai precis, asupra libertății presei.

CEDO a considerat că instanțele naționale au ținut seama în mod coerent de natura și gravitatea faptelor judiciare relatate în articolul în discuție, de faptul că articolul nu avea niciun interes actual, istoric sau științific și de faptul că G. nu era o persoană bine-cunoscută. În plus, a acordat importanță prejudiciului grav suferit de G. ca urmare a disponibilității continue online a articolului cu acces nerestricționat, care era de natură să creeze un „cazier judiciar virtual”, în special având în vedere cât timp trecuse de la publicarea inițială a articolului. În plus, după ce a examinat măsurile care ar putea fi avute în vedere pentru pune în balanță drepturile în discuție – examinare a cărei întindere era în concordanță cu normele procedurale aplicabile în Belgia – instanțele au considerat că anonimizarea articolului nu impunea reclamantei o sarcină excesivă și impracticabilă, constituind în același timp cel mai eficient mijloc de protecție a vieții private a lui G.

În aceste condiții și ținând seama de marja de apreciere a statelor, CEDO a constatat că măsura în litigiu putea fi considerată necesară într-o societate democratică.

Concluzie: Neîncălcarea art. 10 din Convenția europeană.

Delistarea/dezindexarea (de către operatorii motoarelor de căutare) și dezindexarea (de către editorii de publicații de presă)

CEDO, *Biancardi împotriva Italiei*, nr. 77419/16, 25 noiembrie 2021

În fapt – Reclamantul, redactorul-șef al unui ziar online, a fost considerat răspunzător în temeiul dreptului civil pentru faptul că nu a dezindexat un articol despre faptele dintr-un dosar penal referitor la persoane fizice. Instanțele naționale l-au obligat să plătească fiecărui petent 5 000 EUR cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral.

Art. 10: Reclamantul s-a plâns că ingerința în exercitarea dreptului său de a informa publicul a fost nejustificată și că sancțiunea aplicată a fost excesivă.

În drept – CEDO a statuat că obligația de a dezindexa materialele putea fi impusă nu doar furnizorilor motoarelor de căutare pe internet, ci și administratorilor de ziare sau arhive jurnalistice accesibile prin internet. Aceasta a constatat că obiectul cauzei nu îl constituia conținutul articolului și nici obligarea la înlăturarea lui definitivă de pe internet, ci exclusiv omisiunea reclamantului de a-l dezindexa, ceea ce a permis astfel posibilitatea – pentru o perioadă a cărei durată a fost considerată excesivă – de a introduce în motorul de căutare numele petenților pentru a avea acces la informații referitoare la procesul penal. Pentru a aprecia dacă măsura în litigiu era necesară într-o societate democratică, CEDO a luat în considerare următoarele criterii: durata disponibilității online a articolului, caracterul sensibil al datelor și gravitatea sancțiunii aplicate. Pentru a constata neîncălcarea art. 10 din Convenție, CEDO a considerat că: i) articolul nu a fost dezindexat timp de 8 luni de la cererea reclamantului pentru înlăturarea lui; ii) acesta se referea la procesul penal îndreptat împotriva reclamantului și, prin urmare, conținea date sensibile; iii) reclamantul a fost declarat răspunzător în temeiul dreptului civil, nu penal, nu i s-a solicitat efectiv să înlătore articolul de pe website, iar cuantumul despăgubirii acordate nu a fost excesiv.

Concluzie: Neîncălcarea art. 10 din Convenția europeană.

CJUE, hotărârea din 13 mai 2014, *Google Spain*, C-131/12, EU:C:2014:317

În fapt – Agenția pentru protecția datelor din Spania a obligat Google să adopte măsurile necesare pentru a retrage din indexul său datele cu caracter personal ale reclamantului și pentru a împiedica accesul la date în viitor. Societatea a contestat această decizie în fața *Audiencia Nacional*. Instanța spaniolă a sesizat CJUE în vederea pronunțării unei hotărâri preliminare cu privire la întinderea drepturilor și obligațiilor legate de motoarele de căutare pe internet care decurg din Directiva 95/46/CE privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date.

În drept – CJUE a constatat că activitatea unui motor de căutare trebuie calificată ca „prelucrare a datelor cu caracter personal” în sensul directivei respective. A statuat că o astfel de prelucrare a datelor cu caracter personal poate afecta în mod semnificativ drepturile fundamentale la respectarea vieții private și la protecția datelor cu caracter personal (astfel cum sunt garantate la art. 7 și 8 din Cartă) în cazul în care căutarea cu ajutorul acestui motor este efectuată plecând de la numele unei persoane fizice, întrucât prelucrarea menționată permite oricărui utilizator de internet să își formeze (prin intermediul listei de rezultate) o idee de ansamblu structurată cu privire la informațiile referitoare la această persoană care pot fi găsite pe internet și să stabilească astfel un profil mai mult sau mai puțin detaliat al acesteia. În plus, efectul ingerinței în exercitarea drepturilor persoanei vizate este agravat ca urmare a rolului important pe care îl au în societatea modernă internetul și motoarele de căutare, care conferă informațiilor cuprinse într-o asemenea listă de

rezultate un caracter ubicuu. Având în vedere gravitatea potențială a acestei ingerințe, ea nu poate fi justificată doar prin interesul economic al operatorului.

CJUE a statuat că, în anumite cazuri, operatorul unui motor de căutare este obligat să elimine de pe lista de rezultate (afișată în urma unei căutări efectuate plecând de la numele unei persoane) linkurile către paginile web publicate de terți și care conțin informații referitoare la această persoană, chiar dacă publicarea lor în sine pe paginile internet menționate este licită. Aceasta este situația în special atunci când ele sunt inadecvate, atunci când nu sunt sau nu mai sunt pertinente ori sunt excesive în raport cu scopurile pentru care au fost prelucrate și cu timpul care s-a scurs de la data prelucrării în cauză.

CJUE a statuat că trebuie căutat un echilibru just între interesul legitim al utilizatorilor de internet de a avea acces la această informație și drepturile fundamentale ale persoanei vizate. A considerat că drepturile fundamentale ale unei persoane vizate prevalează, ca regulă generală, asupra intereselor utilizatorilor de internet, dar că acest echilibru poate totuși să depindă (i) de natura informației în discuție și de caracterul sensibil al acesteia în ceea ce privește viața privată a persoanei vizate și (ii) de interesul publicului de a dispune de informația respectivă.

CJUE, hotărârea din 24 septembrie 2019, *GC și alții*, C-136/17, EU:C:2019:773

În fapt – Persoane particulare au introdus o acțiune la *Conseil d’État* din Franța împotriva autorității de supraveghere din Franța, *Commission nationale de l’informatique et des libertés* (Comisia Națională pentru Informatică și Libertăți, CNIL), cu privire la patru decizii ale CNIL prin care se refuza punerea în întârziere a Google pentru a dezindexa diverse linkuri care apar în lista de rezultate, afișată în urma unei căutări efectuate plecând de la numele persoanelor. Linkurile duceau la pagini web publicate de terți care conțineau, printre altele, un fotomontaj satiric încărcat online sub pseudonim și în care apărea o politiciană, precum și o serie de articole referitoare la funcția deținută de unul dintre reclamanți în calitate de responsabil de relații publice al Bisericii Scientologice, ancheta judiciară cu privire la un politician și, respectiv, condamnarea unuia dintre reclamanți pentru agresiune sexuală asupra unor copii. *Conseil d’État* a adresat CJUE mai multe întrebări cu privire la obligațiile operatorilor unui motor de căutare în contextul unei cereri de dezindexare referitoare la date sensibile.

În drept – După ce a reiterat constatările făcute în hotărârea *Google Spain* (citată anterior), CJUE a subliniat că RGPD, care intrase în vigoare între timp, în special art. 17 alin. (3) lit. (a) din acesta, impune în mod expres să se efectueze o evaluare comparativă între drepturile fundamentale la viața privată și la protecția datelor cu caracter personal garantate de art. 7 și 8 din Cartă, pe de o parte, și dreptul fundamental la libertatea de informare garantat de art. 11 din Cartă, pe de altă parte.

CJUE a adăugat că, în cazul în care operatorul unui motor de căutare primește o cerere de dezindexare referitoare la un link către o pagină web pe care au fost publicate date sensibile, operatorul este obligat să verifice, pe baza tuturor elementelor relevante ale cauzei și ținând seama de gravitatea ingerinței în exercitarea drepturilor fundamentale ale persoanei vizate la respectarea vieții private și la protecția datelor cu caracter personal, dacă includerea acestui link în lista de rezultate afișată în urma unei căutări efectuate plecând de la numele persoanei vizate este strict necesară pentru a proteja libertatea de informare a utilizatorilor de internet potențial interesați să acceseze această pagină web prin intermediul unei astfel de căutări.

În sfârșit, CJUE a statuat că, în ceea ce privește paginile web care conțin date privind proceduri penale îndreptate împotriva anumitor persoane, care se referă la un stadiu anterior al procedurii și care nu mai corespund stadiului actual, operatorul este obligat să evalueze dacă, având în vedere toate circumstanțele cauzei, persoanele în cauză au dreptul ca informația în discuție să nu mai fie

asociată cu numele lor prin intermediul unei liste de rezultate, afișată în urma unei căutări efectuate plecând de la numele respectiv. Totuși, chiar dacă nu ar fi cazul, întrucât includerea linkului în discuție este strict necesară pentru a pune dreptul la respectarea vieții private și la protecția datelor cu caracter personal în acord cu libertatea de informare a utilizatorilor de internet potențial interesați, operatorul este obligat, cel târziu cu ocazia cererii de dezindexare, să adapteze lista de rezultate astfel încât imaginea de ansamblu pe care o prezintă utilizatorului de internet să reflecte situația juridică actuală, ceea ce implică în special faptul că linkurile către pagini web care conțin informații cu privire la acest aspect trebuie să fie primele care apar în listă.

CJUE, hotărârea din 24 septembrie 2019, *Google*, C-507/17, EU:C:2019:772

În fapt – Autoritatea de supraveghere din Franța, CNIL, a sancționat Google cu 100 000 EUR pentru nerespectarea unei puneri în întârziere prin care se impunea societății ca, atunci când admite cererea unei persoane fizice având ca obiect eliminarea din lista de rezultate, afișată în urma unei căutări efectuate plecând de la numele său, a unor linkuri care duc spre pagini web, să aplice această eliminare în privința tuturor extensiilor numelui de domeniu al motorului său de căutare.

Societatea a solicitat anularea acestei decizii în fața *Conseil d'État*, care a adresat CJUE mai multe întrebări cu privire la domeniul de aplicare teritorial al obligațiilor de dezindexare.

În drept – CJUE a precizat că dreptul Uniunii nu impune operatorului unui motor de căutare să efectueze dezindexarea în ansamblul versiunilor motorului său de căutare. Însă operatorul este obligat să procedeze astfel în ceea ce privește versiunile motorului de căutare care corespund tuturor statelor membre și să instituie măsuri care să descurajeze utilizatorii de internet care efectuează o căutare în unul dintre statele membre să aibă acces la linkurile în discuție găsite în versiunile din afara Uniunii ale motorului de căutare. În plus, dreptul Uniunii nu se opune ca o autoritate de supraveghere sau o autoritate judiciară a unui stat membru să efectueze o evaluare comparativă a drepturilor fundamentale în discuție în raport cu normele naționale privind protecția drepturilor fundamentale și, după evaluarea comparativă a acestor drepturi, să oblige operatorul unui astfel de motor de căutare, dacă este cazul, să efectueze o dezindexare în ansamblul versiunilor motorului de căutare.

CJUE, hotărârea din 8 decembrie 2022, *Google (Dezindexarea unor informații pretins false)*, C-460/20, EU:C:2022:62

În fapt – Doi administratori ai unui grup de societăți de investiții au contestat refuzul Google de a dezindexa, din lista rezultatelor căutării efectuate după numele lor, o serie de articole publicate în 2015 care conțineau informații pretins inexacte. De asemenea, aceștia au solicitat societății să elimine fotografiile care îi reprezintă, afișate sub formă de imagini de previzualizare („thumbnails”), din rezultatele unei căutări de imagini după numele lor, întrucât lista arăta doar imaginile de previzualizare propriu-zise, nu contextul în care fotografiile fuseseră publicate pe pagina web în discuție. În urma recursului formulat de aceștia, Curtea Federală de Justiție din Germania a sesizat CJUE cu o cerere de decizie preliminară privind interpretarea RGPD și a Directivei 95/46.

În drept – CJUE a statuat că, în cadrul evaluării comparative care se impune a fi efectuată între interesele și drepturile în discuție, dreptul la libertatea de exprimare și de informare nu poate fi luat în considerare în situația în care cel puțin o parte – care nu prezintă un caracter minor – din informațiile găsite în conținutul la care se face referire se dovedesc a fi inexacte. CJUE a adăugat, în primul rând, că sarcina de a stabili inexactitatea vădită a informațiilor sau a unei părți din aceste informații care nu prezintă un caracter minor revine persoanei care solicită dezindexarea. Totuși, această persoană nu poate fi obligată, în principiu, să prezinte, încă din etapa precontencioasă, o

hotărâre judecătorească obținută împotriva editorului site-ului internet în cauză, nici măcar sub forma unei decizii de măsuri provizorii. În al doilea rând, operatorul motorului de căutare nu poate fi obligat să exercite un rol activ în căutarea unor elemente de fapt care nu sunt susținute de cererea de dezindexare, pentru a determina temeinicia acestei cereri. O atare obligație ar impune acestui operator o sarcină care depășește ceea ce se poate aștepta în mod rezonabil de la el și ar implica astfel un risc serios ca niște conținuturi care răspund unei nevoi de informare legitime și preponderente a publicului dacă operatorul motorului de căutare să fie dezindexate într-un mod aproape sistematic, pentru a evita să trebuiască să suporte sarcina de a investiga. Prin urmare, în cazul în care cererea prezintă elemente de probă pertinente și suficiente, care stabilesc caracterul vădit inexact al informațiilor care figurează în conținutul indexat, operatorul motorului de căutare este obligat să admită această cerere. În schimb, în cazul în care caracterul inexact al unor asemenea informații nu rezultă în mod vădit, operatorul motorului de căutare nu este obligat, în lipsa unei hotărâri judecătorești, să admită o astfel de cerere. CJUE a adăugat că persoana trebuie să poată contesta refuzul în fața autorității de supraveghere sau a autorității judiciare.

În ceea ce privește fotografiile afișate sub formă de imagini de previzualizare, CJUE a statuat că se impune o evaluare comparativă distinctă a drepturilor și intereselor concurente. Trebuie să se țină seama de valoarea informativă a acestor fotografii independent de contextul publicării lor pe pagina de internet de unde sunt extrase, însă luând în considerare orice element textual care însoțește direct afișarea acestor fotografii în rezultatele căutării și care poate să aducă o clarificare cu privire la valoarea informativă a acestora.